

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: seadus ei anna kaitset õiguse kuritarvitamisele

Riigikohus: seadus ei anna kaitset õiguse kuritarvitamisele

21. oktoober 2022

Riigikohus selgitas täna avaldatud määruses, et kui kuriteos süüdistatav äriühing nõustub võtma endale kriminaalasja lõpetamisel riigi ees varalised kohustused, aga ühineb seejärel teise äriühinguga, siis ei saa tema õigusjärglane nõuda riigile loovutatud vara tagastamist.

2019. aasta märtsis saatis prokuratuur kohtusse kriminaalasja [1], milles kuueteistkümnele inimesele ja äriühingule esitati süüdistus soodustuskelmuses. Süüdistuse järgi taotlesid nad aastail 2006–2015 Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ja Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametilt (PRIA) pettuse teel kokku 1,8 miljonit eurot toetusi.

2021. aasta detsembris esitas prokuratuur maakohtule taotluse lõpetada kriminaalasi 13 süüdistatava suhtes avaliku menetlushuvi puudumise tõttu, sest menetlus oli kestnud juba pikka aega ja nende süü polnud suur. Prokuratuuri hinnangul piisas süüdistatavate edaspidi õiguskuulekale käitumisele mõjutamiseks sellest, kui nad võtavad endale kohustuse tasuda riigile teatud rahasumma ja kanda ise oma menetluskulud.

Maakohus rahuldab prokuratuuri taotluse tänavu märtsis. Teiste seas lõpetati menetlus OÜ Lääne Vara suhtes. See osaühing kohustus tasuma riigile 12 000 eurot ja kandma ise ligikaudu 28 700 eurot valitud kaitsjale makstud tasu. Pärast menetluse lõpetamist esitas aga endine Lääne Vara kaitsja ringkonnakohtule kaebuse, kus ta juhtis tähelepanu sellele, et enne prokuratuuri taotluse rahuldamist oli Lääne Vara ühinenud NationalPark OÜ-ga.

Karistusõiguslik vastutus ei lähe praegu kehtiva seaduse järgi juriidilise isiku õigusjärglasele üle ja Lääne Vara lõppemise tõttu taotles advokaat riigile tasutud 12 000 euro tagastamist, samuti menetluskulude riigi kanda jätmist.

Ringkonnakohus jättis kaitsja määruskaebuse läbi vaatamata. Samale järeldusele jõudis nüüd ka Riigikohtu kriminaalkolleegium, kuid seda ringkonnakohtust erineval põhjusel. Kolleegiumi hinnangul lõppesid koos Lääne Vara endaga ka tema kaitsja volitused. NationalParki varaline nõue on aga õiguse kuritarvitamine, millele seadus kaitset ei anna.

Riigikohus selgitas, et Lääne Vara juhatuse liige nõustus 13. detsembril 2021 kriminaalmenetluse lõpetamisega tingimusel, et osaühing tasub riigile 12 000 eurot ja tema kanda jääb ka valitud kaitsja tasu. Vaid mõni nädal pärast seda, kui kohus oli kriminaalasja lõpetamiseks eraldanud, ühines aga Lääne Vara NationalParkiga ja lõppes.

Kuigi ühinemisleping sõlmiti 26. jaanuaril ja Lääne Vara kustutati registrist 16. veebruaril, ei teavitatud kohut äriühingu lõppemisest kohe. Alles pärast seda, kui maakohus oli 11. märtsil kriminaalmenetluse Lääne Vara suhtes lõpetanud, esitati määruskaebus, kus viidati osaühingu lõppemisele. Seejuures on

märkimisväärne, et mõlemat osaühingut esindas ühinemislepingu sõlmimisel sama inimene, kes oli ise ka selles asjas süüdistatav.

Kolleegium leidis, et Lääne Vara nõusolek raha riigituludesse tasumiseks ja menetluskulude kandmiseks on tagasivõetamatu. NationalPark tugines kaebuses Lääne Vara lõppemisele, aga osaühingute ühendamine oli praegusel juhul nende enda, mitte riigi kontrolli all. Järelikult on Lääne Vara ise oma varast loobunud ja see on siduv ka tema õigusjärglasele NationalParkile.

Riigikohtu otsusega saab tutvuda siin [2].

Iris Raudsik
Kommunikatsioonispetsialist
iris [dot] raudsik@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-seadus-ei-anna-kaitset-oiguse-kuritarvitamisele>

Lingid

[1] <https://www.prokuratuur.ee/et/pressiteated/prokuratuur-saatis-lemberi-ja-roosmanniga-seotud-kriminaalasja-kohtusse>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-22-225/35>